

"Ach.....

u weet toch

hoe de mensen

denken.....

Discriminatie, een extra handicap.

Waarom deze brochure?

Met deze brochure wil Jopla jongeren met een handicap bewust maken van de verschillende vormen van discriminatie waar je mee te maken hebt en kunt krijgen. Naast de bewustwording wil Jopla ook een aantal praktische tips geven, hoe kun je omgaan met discriminatie, welke instanties kun je benaderen voor advies en ondersteuning. Jopla wil jongeren met een handicap laten weten dat ze niet alleen staan in hun strijd voor gelijke mogelijkheden en kansen op een "normaal leven".

Discriminatie een beladen woord?

Vandaag de dag wordt er veel gesproken en geschreven over discriminatie. Iedereen heeft zich wel eens gediscrimineerd gevoeld. Het is een begrip dat vaak terecht, maar ook wel eens onterecht wordt gebruikt. Het maken van onderscheid is in principe menselijk. Als dat onderscheid gemaakt wordt op gronden die er niet toe doen "uiterlijke kenmerken of hoe iemand leeft of denkt", dan wordt het een kwalijke zaak.

Toch is het zo dat veel jongeren met een handicap het woord discriminatie niet snel in de mond nemen. Discriminatie met betrekking tot mensen met een handicap wordt door veel mensen een te zware term gevonden. Discriminatie wordt meestal in verband gebracht met racisme en vreemdelingenhaat.

Soms is het normaal dat je als jongere met een handicap anders behandeld wordt. Om goed te kunnen functioneren heb je immers een speciale behandeling nodig. Voor veel mensen wordt het door deze situatie extra moeilijk om zich tegen onderscheid op gronden die er niet toe doen, discriminatie, te verzetten.

Jongeren met een handicap hebben vaker met discriminatie te maken dan de gemiddelde blanke, hetrosexuele, niet-gehandicapte jongere. Alleen al het feit dat je niet overal met een rolstoel naar binnen kunt, is een vorm van discriminatie.

Bewustwording

Discriminatie begint al in de kinderjaren en werkt door in de rest van je leven. Wie niet voldoet aan de eisen van de meerderheid en anders is dan de gemiddelde mens wordt niet geaccepteerd. Als je bijvoorbeeld anders beweegt, spreekt, denkt, hoor je er niet bij. Angst en onwetendheid zorgen er vaak voor dat de samenleving je niet serieus neemt. Het hebben van een handicap wordt gekoppeld aan "lijden" en "ziek" zijn. "Het leven met een handicap kan toch geen zinvol leven zijn!?" Mensen zien alleen je beperkingen en kijken te weinig naar de mogelijkheden die je hebt. Je wordt vaak niet serieus genomen als je een handicap of chronische ziekte hebt. Je wordt genegeerd en je wensen worden niet ingewilligd. Je handicap wordt gebruikt om je rechten in te perken. Het is belangrijk om discriminatie te herkennen en te bestrijden.

Voorbeelden van discriminatie

Jongeren met een handicap hebben vaker met discriminatie te maken dan ze zelf denken:

- Sommige discotheken en restaurants weigeren jongeren met een handicap omdat ze bijvoorbeeld te veel ruimte zouden innemen. Als ze wel toegelaten worden krijgen ze vaak een plek in een donker hoekje waar ze niet opvallen.
- Jongeren met een handicap kunnen niet altijd naar de school waar ze zelf het liefst naar toe zouden willen gaan. Dit komt doordat niet alle scholen toegankelijk zijn of doordat het vervoer naar school niet mogelijk is. Soms is de school niet bereid om mee te werken aan een oplossing.
- Jongeren met een handicap komen heel moeilijk aan betaald werk. Werkgevers denken vaak dat mensen met een handicap minder produceren dan anderen. Ook is men bang dat iemand die "arbeidsongeschikt" is geweest, vaak ziek zal zijn.

Voorbeelden van discriminerend gedrag

Mensen in je omgeving geven jou de kans niet om aan hen te laten zien wat je in je mars hebt. Ze maken je afhankelijk en denken dat je geestelijk niet helemaal in orde zal zijn. Deze vooroordelen bewust of onbewust leiden vaak tot discriminerend gedrag:

- In de supermarkt word je door een vreemde mevrouw over je bol geaaid. Vaak krijg je nog een reep chocolade ook.
- De caissière spreekt je vriend als begeleider aan, terwijl jij toch echt de boodschappen hebt gedaan en ook van plan was te betalen.
- Kinderen in je klas schelden je uit en pesten je vanwege het feit dat je er anders uitziet dan zij.
- Docenten op de middelbare school weten soms niet hoe ze met jongeren met een handicap om moeten gaan. Ze zijn geneigd om al je tekortkomingen aan je handicap toe te schrijven.
- In een café heb je een leuk gesprek totdat je gesprekspartner er achter komt dat je een handicap hebt. Voordat je het weet praat je de hele avond over je handicap.

Wetgeving

In 1994 heeft de Nederlandse overheid de Algemene Wet Gelijke Behandeling (AWGB) in het leven geroepen. De bedoeling van deze wet is om te voorkomen dat mensen gediscrimineerd worden. Allerlei minderheidsgroeperingen worden in deze wet genoemd en beschermd tegen discriminatie. Mensen met een handicap of ziek-

te zijn buiten deze wet gehouden. Dit betekent dat mensen met een handicap niet wettelijk tegen discriminatie beschermt worden.

De rol van de media

De media heeft een hele grote invloed op de manier waarop het publiek naar mensen met een handicap kijkt. Wanneer iemand met een handicap op de televisie is, gaat het over medische onderwerpen of liefdadigheid. Zolang mensen met een handicap op deze manier in beeld komen zal er nooit een reëel beeld over mensen met een handicap ontstaan. Op deze manier worden vooroordelen en discriminerend gedrag in stand gehouden en bevestigd.

De medische wetenschap

In ziekenhuizen zijn artsen vaak geneigd om mensen met een handicap als studieobject te zien in plaats van een persoon met een eigen wil. Mensen met een handicap zijn geen mensen om aan te sleutelen als ze dat zelf niet willen. Geef voor jezelf aan waar de grenzen van de medische wetenschap ophouden.

Aanzet tot oplossingen

Hoe kun je met dit soort situaties omgaan:

- Jij moet mensen laten zien wie je bent en wat je kan. Probeer op deze manier de beeldvorming over mensen met een handicap positief te beïnvloeden
- Als mensen je discrimineren kun je dit het best aan hen duidelijk maken. Probeer uit te leggen wie je bent, wat je doet en welke invloed hun gedrag op je heeft.
- Het is goed om mensen te confronteren met je gevoelens, je ideeën, je mogelijkheden en je handicap of ziekte.
- In het uiterste geval kun je de publiciteit zoeken. Je kunt een krant benaderen met je verhaal. Dit werkt alleen maar als het gaat om discriminatie van een werkgever of van een instantie of eigenaar van een openbare gelegenheid.
- Soms is het goed als je je ervaringen kunt delen met andere jongeren met een handicap. Op deze manier kun je nieuwe ideeën ontwikkelen om beter met discriminatie om te gaan en eventueel in actie te komen.

Adressen:

Anne Frank Stichting

Postbus 730
1000 AS Amsterdam
(020) 556 71 00

CG Raad

Postbus 169
3500 AD Utrecht
(030) 291 66 66

Independent Living Nederland

Wolvepad 29
5351 CV Berghem
(0412) 40 24 65

Jopla, platform van jongeren met een handicap

Postbus 169
3500 AD Utrecht
(030) 297 00 33

Bureau voor Rechtshulp

Torenstraat 172
2513 BW Den Haag
(070) 356 00 14

Lijst van instanties waar je aan kan kloppen voor steun en advies:

'Met Recht Anders'

Mensenrechtenorganisatie voor mensenrechten van mensen met een handicap of ziekte

Wilhelminaweg 6
3947 BL Langbroek
(0343) 56 12 84

Stichting de Ombudsman

Postbus 1700
1200 BS Hilversum
(035) 677 27 22

Je kunt natuurlijk ook bij jou in de buurt contact opnemen met een van de lokale politieke partijen, gehandicaptenplatforms of het discriminatiemeldpunt.

Colofon:

Tekst: Yvon Bakker
Ernest Woets
Redigeren: Yvon Bakker
Lay-out
& Productie: Kop/Art Amstelveen

Met dank aan het bureau personeel voor de praktische ondersteuning

"Ach... u weet hoe mensen denken...."
is geproduceerd in december 1995.

Deze brochure is een product van het project Discriminatie van Jopla en is mede tot stand gekomen naar aanleiding van discussies tijdens het thema-weekend "Gelijke Behandeling"

op 20, 21 en 22 oktober 1995 in het vormingscentrum de Hunneschans te Uddel

Als u een exemplaar van deze brochure wilt ontvangen, maakt u f 5,- over (incl. administratie- en portokosten) op girorekening 7227904, onder vermelding van: uw eigen naam en adres en "Ach...u weet toch hoe de mensen denken". U krijgt de brochure dan zo snel mogelijk toegestuurd.

Jopla, platform van jongeren met een handicap

Postbus 169, 3500 AD Utrecht
telefoon (030) 297 00 33 - fax (030) 297 00 37